

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. april 2023
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Christine Rønbøg Secher
Sagsnr.: 2023-0038-0055
Dok.: 2763205

Besvarelse af spørgsmål nr. 9 (B 8) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 9 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at indføre et forbud for elever og ansatte mod at bære islamisk tørklæde i grundskolen (B 8), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Kjærsgaard (DF).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 9 (B 8) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvorfor et tildækningsforbud ikke strider imod hverken grundloven eller EMRK?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der henvises til det tildækningsforbud, som med lov nr. 717 af 8. juni 2018 om ændring af straffeloven (Tildækningsforbud) blev indført i straffelovens § 134 c.

Straffelovens § 134 c om tildækningsforbud har følgende ordlyd:

”§ 134 c. Den, som på offentligt sted bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, straffes med bøde.
Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte forbud gælder ikke for tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.”

Justitsministeriets overvejelser om tildækningsforbuddets forhold til grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er nærmere beskrevet i pkt. 4 i bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven (Tildækningsforbud), jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 219 som fremsat, side 6 ff., hvoraf bl.a. følgende fremgår:

”Forholdet til grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

4.1. Grundloven

4.1.1. Efter grundlovens § 67 har borgerne ret til at dyrke gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning, dog således, at der intet læres eller foretages, som strider mod sædeligheden eller den offentlige orden.

[...]

I det omfang tildækning af ansigtet i sig selv kan anses for at være omfattet af grundlovens § 67 som en del af gudsdyrkelse, bemærkes, at det foreslåede tildækningsforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, er båret af et sagligt hensyn til at fremme og lette den sociale interaktion og sameksistens, der er afgørende i et samfund.

Det kan i denne sammenhæng også tilføjes, at det foreslåede forbud ikke omfatter tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål, jf. nærmere ovenfor under pkt. 3.2.3.

[...]

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at det foreslåede tildækningsforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, kan gennemføres inden for rammerne af grundlovens § 67.

4.1.2. Efter grundlovens § 70 kan ingen på grund af sin trosbekendelse eller afstamning berøves adgang til den fulde nydelse af borgerlige og politiske rettigheder eller unddrage sig opfyldelsen af nogen almindelig borgerpligt.

[...]

Da den foreslåede bestemmelse om et tildækningsforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, omfatter alle, uanset religiøst eller politisk tilhørsforhold mv. – og da den foreslåede bestemmelse i øvrigt er båret af et sagligt hensyn til at fremme og lette den sociale interaktion og sameksistens, der er afgørende i et samfund – rejser bestemmelsen ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 70.

4.1.3. Ytringsfriheden er beskyttet i grundlovens § 77, der fastsætter, at enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene, samt at censur og andre forebyggende foranstaltninger ingensinde på ny kan indføres.

[...]

I den statsretlige litteratur er det den overvejende opfattelse – som Justitsministeriet kan tilslutte sig – at grundlovens § 77 ikke beskytter den materielle ytringsfrihed, jf. bl.a. Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 670, Alf Ross, a.st., side 716 og 724, og Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer (1973), side 374.

Den foreslåede bestemmelse rejser på den baggrund ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 77.

4.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

[...]

4.2.4. Den foreslåede bestemmelse om et tildækningsforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, må anses for at indebære begrænsninger i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions

artikel 8 (om privatlivet mv.), artikel 9 (om religionsfrihed mv.) og artikel 10 (om ytringsfrihed mv.).

Formålet med den foreslåede bestemmelse er imidlertid at varetage hensynet til at fremme og lette den sociale interaktion og sameksistens, der er afgørende i et samfund. Dette hensyn må anses for anerkendt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som et lovligt formål, der kan begrunde begrænsninger af de rettigheder, der følger af konventionens artikel 8, 9 og 10, jf. nærmere om Domstolens praksis ovenfor under pkt. 4.2.3. Af denne praksis fremgår også, at Domstolen har anerkendt, at andre generelle tildækningsforbud – sådan som det, der nu foreslås – har opfyldt proportionalitetskravet i de nævnte artikler.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at det foreslåede tildækningsforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, kan gennemføres inden for rammerne af konventionens artikel 8, 9 og 10.

Det foreslåede tildækningsforbud retter sig endvidere mod enhver form for beklædningsgenstand, uanset om dens anvendelse f.eks. måtte være udtryk for et bestemt politisk eller religiøst tilhørsforhold. Da bestemmelsen samtidig er båret af et sagligt hensyn til at fremme og lette den sociale interaktion og sameksistens, der er afgørende i et samfund – og ikke er mere indgribende end nødvendigt for at varetage dette hensyn – må tildækningsforbuddet efter Justitsministeriets opfattelse også antages at være foreneligt med konventionens artikel 14, jf. også igen den praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der er beskrevet ovenfor under pkt. 4.2.3.”